

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt ma na celu powiększenie obszaru, określenie i aktualizację oraz przedstawienie w jednolitej i spójnej formie granic Świętokrzyskiego Parku Narodowego z siedzibą w Bodzentynie, zwanego dalej „Parkiem”. Park został utworzony na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie utworzenia Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. poz. 133). Pierwotnie jego powierzchnia wynosiła 6054,09 ha i obejmowała swym zasięgiem grunty Skarbu Państwa (5803,57 ha) oraz grunty innych własności – grunty obce (250,52 ha). W latach 1954-1970 nastąpiły zmiany, w wyniku których powierzchnia Parku wzrosła do 6080,88 ha (5810,97 ha – grunty Skarbu Państwa, 269,91 ha – grunty obce). W kolejnych latach realizowane były wykupy gruntów i drobne korekty stanu posiadania. W roku 1992 powierzchnia Parku wynosiła 6081,12 ha z czego grunty obce stanowiły 155,82 ha. Kolejny raz granice Parku zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. poz. 29), dalej „rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r.”, na mocy którego obszar Parku został powiększony o część wschodnią Pasma Klonowskiego (wraz z fragmentem leżącej u jego podnóża Doliny Wilkowskiej) i kompleks Zapusty. Do Parku przyłączono 1556,61 ha gruntów z Nadleśnictwa Zagnańsk (kompleks „Łączna”). Tym samym powierzchnia Parku na koniec 1996 r. wynosiła 7637,73 ha (7488,66 ha gruntów Skarbu Państwa w wieczystym użytkowaniu w trwałym zarządzie Parku i 149,07 ha gruntów obcych). Od tego momentu następowały zmiany struktury własności gruntów w granicach Parku na skutek prowadzonych wykupów gruntów obcych oraz wejścia w życie ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1337). W wyniku tych zmian zaistniała potrzeba uporządkowania stanu prawnego i dokonania aktualizacji danych ewidencyjnych dotyczących nieruchomości znajdujących się w obszarze Parku i oraz w obszarze jego otuliny.

W granice Parku włączone zostały nieruchomości gruntowe stanowiące własność Skarbu Państwa, znajdujące się do tej pory w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych, leżące na terenie gminy Waśniów, o nr 450/1, 450/2, 451/2, 451/2 o łącznej powierzchni 62,5500 ha. Obszar ten znajduje się w granicach Natura 2000 PLH 260002 Łysogóry, gdzie występują przedmioty ochrony takie jak: Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum, Bóbr europejski (*Castor fiber*) oraz Wydra (*Lutra Lutra*).

Z granic Parku wyłączone zostały nieruchomości gruntowe stanowiące własność Skarbu Państwa, znajdujące się w wieczystym użytkowaniu Parku, leżące na terenie gminy Nowa Słupia, o nr 2039/1, 2039/2, 2039/3 o łącznej powierzchni 1,3447 ha, tworzące enklawę na wzgórzu Święty Krzyż. Wyłączenie z obszaru Parku części działek zlokalizowanych w otoczeniu budynków oraz budowli na Świętym Krzyżu, wynika z wieloletnich, antropogenicznych wpływów związanych z zurbanizowaniem tych działek (budynki i budowle, utwardzenie nawierzchni dróg, pielęgnowane trawniki oraz zadrzewienia, itp.). W związku z tym, wyłączenie tego terenu z Parku nie zmieni rzeczywistego stanu ich ochrony.

W granice Parku włączone zostały nieruchomości gruntowe stanowiące własność Skarbu Państwa, znajdujące się w wieczystym użytkowaniu Parku, leżące na terenie gminy Nowa Słupia, wcześniej położone poza granicami Parku. Są to: wschodnia część działki o numerze 202/2 położonej w obrębie ewidencyjnym Czastków o powierzchni 0,6000 ha (dotychczas tylko zachodnia część tej działki, obejmująca wyłącznie skarpe kserotermiczną, leżała w granicach Parku) oraz działka o numerze 547/1 położona w obrębie ewidencyjnym Rudki o powierzchni 0,5360 ha. Obie te nieruchomości gruntowe stanowią ekosystemy nieleśne o charakterze łąkowo-zaroślowym, położone w sąsiedztwie nadzwyczaj cennej przyrodniczo skarpy kserotermicznej o nazwie „Skarpa Zapusty”. Włączenie tych terenów w granice Parku i wprowadzenie na nich ochrony czynnej, pozwoli na prowadzenie odpowiednich zabiegów ochronnych mających istotny, pozytywny wpływ na ochronę biocenozy kserotermicznej występującej na „Skarpie Zapusty” i w jej pobliżu.

Enumeratywne wyliczenie wszystkich nieruchomości wchodzących w skład Parku pozwoli na jednoznaczne określenie jego obszaru i przebiegu granic (§ 2 niniejszego rozporządzenia). Z uwagi na zmiany w podziale administracyjnym kraju (likwidacja województwa kieleckiego) konieczna jest aktualizacja lokalizacji Parku, zgodnie z obowiązującym podziałem administracyjnym.

W analogiczny sposób jak w przypadku obszaru Parku, została określona jego otulina (§ 3 niniejszego rozporządzenia). Ten sposób wypełnienia ustawowego wymogu określenia otuliny Parku jest bardziej precyzyjny i jednoznaczny niż określenie przebiegu granic otuliny w formie opisowej, jak miało to miejsce w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. Otulina stanowi strefę ochronną graniczącą z Parkiem i będącą ważnym obszarem zabezpieczającym Park przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Park stanowi w zasadzie izolowaną „wyspę” leśną, w dodatku o niekorzystnym

wydłużonym kształcie, co czyni go szczególnie wrażliwym na liczne oddziaływania zewnętrzne. Połączenia z innymi terenami leśnymi występują jedynie w dwóch miejscach. Na pozostałym obwodzie Park otoczony jest przez tereny nieleśne o przeważającym charakterze rolniczym oraz mieszkaniowym. Takie położenie nie sprzyja ochronie cennych zasobów przyrodniczych. Stąd też bardzo ważne jest określenie, utrzymanie i odpowiednie zagospodarowanie obszaru otuliny Parku. W odniesieniu do obszaru Parku oraz otuliny dyrektor Parku został przez ustawodawcę wyposażony w prawo do uzgadniania projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województwa, a także decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy. Kompetencje te umożliwiają dyrektorowi Parku oddziaływanie na sposób zagospodarowania otuliny i wskutek tego eliminowanie bądź ograniczanie możliwych zagrożeń dla zasobów Parku. Z tego względu precyzyjne i jednoznaczne określenie obszaru otuliny jest niezwykle istotne.

W granice otuliny Parku włączone zostały tereny położone w sąsiedztwie granic Parku, w miejscach w których wcześniej otulina nie została wyznaczona (teren przylegający do północnej granicy Parku i oddziałów 216, 2017, 218 i 219 u północnego podnóża Bukowej Góry oraz teren położony w sąsiedztwie wschodniej granicy kompleksu Chełmowej Góry. Pozostałe korekty przebiegu granicy otuliny Parku wynikają z konieczności przeprowadzenia tej granicy, granicami działek ewidencyjnych.

W załączniku nr 1 i załączniku nr 2 do rozporządzenia, granice Parku i jego otuliny zostały określone w formie wykazu współrzędnych punktów załamania granicy, zgodnie z państwowym systemem odniesień przestrzennych. Pozwoli to na dostosowanie opisu granicy do wymagań związanych z wprowadzeniem danych dotyczących Parku do centralnego rejestru form ochrony przyrody (§ 2 ust. 1 pkt 7 oraz ust. 2 pkt 1 lit. c rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz. U. poz. 1080)).

Podział obszaru parku narodowego na strefy ochrony ścisłej, czynnej lub krajobrazowej wynika z przepisów obecnie obowiązującej ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, 471 i 1378) i jest określany w zadaniach ochronnych, o których mowa w art. 22 przywołanej ustawy, albo w planie ochrony, o którym mowa w art. 18 tej ustawy. Ponadto art. 117 ust. 2 ww. ustawy wskazuje, które nieruchomości obejmuje się

ochroną krajobrazową. W związku z powyższym w projekcie niniejszego rozporządzenia nie dokonano podziału na strefy ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej.

Ponadto z uwagi na regulacje ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w szczególności jej art. 15 ust. 1 i ust. 2, określający pełny katalog zakazów obowiązujących obligatoryjnie w parku narodowym oraz okoliczności, których zakazy te nie dotyczą, a także art. 10 ust. 1 tej ustawy określający elementy rozporządzenia w sprawie parku narodowego, w projekcie niniejszego rozporządzenia nie przywołano powyższych zakazów, jak ma to miejsce w § 5 dotychczas obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia, w związku z art. 157 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, spowoduje utratę mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. Należy przy tym podkreślić, że na mocy ww. rozporządzenia utraciło moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie utworzenia Świętokrzyskiego Parku Narodowego, z wyjątkiem § 1 w części dotyczącej utworzenia Parku. W związku z powyższym rozporządzenie z 1950 r. w części dotyczącej utworzenia Parku w dalszym ciągu funkcjonuje w obrocie prawnym. Należy przy tym zauważyć, że aktualnie wykaz parków narodowych jest określony jako załącznik do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w związku z czym likwidacja parku narodowego wymagałaby również zmiany ustawy.

Należy również zauważyć, że zgodnie z § 34 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016, poz. 283) nie nowelizuje się aktu wykonawczego zachowanego czasowo w mocy przez nową ustawę, chyba, że ustawa ta wyraźnie przewiduje taką możliwość. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego, zostało wydane pod rządami ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. poz. 492, z późn. zm.). Ustawa ta została uchylona z dniem 1 maja 2004 r. przez ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jednak przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustawy z dnia 16 października 1991 r. zachowały swoją moc do czasu wydania nowych na podstawie nowej ustawy o ochronie przyrody. Tym samym, zasadne jest wydanie nowego rozporządzenia w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Projektowane rozporządzenie zostanie zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Środowiska przez zamieszczenie linku do zakładki Rządowego Procesu

Legislacyjnego na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Przedmiotowy projekt nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Przedmiot projektu rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.